

کمیته هماهنگی بعد از مجمع سوم

وریا شریفی

شنبه ششم مهر ۱۳۸۷

اواخر سال گذشته، وقتی مباحث درونی کمیته هماهنگی پیرامون اساسنامه و چگونگی کارکرد این تشکل در جنبش کارگری شدت یافت، جریان موسوم به " لغو کار مزدی" منتقدین خود در این کمیته را "اکثریت بدرد نخور" نامید. با نگاهی گذرا به فعالیت این اکثریت، می توان این موضوع را بررسی کرد.

نمونه های زیادی برای اثبات نادرستی این ادعا وجود دارد، اما بارزترین کار این جمع، تشکیل مجمع عمومی سوم در ابتدای سال جاری و تصویب اساسنامه ی جدید کمیته هماهنگی بود. بدین ترتیب مجمع مذکور توانست به مناقشات طولانی و نفس گیر بر سر برنامه و عملکرد این تشکل در میان طبقه کارگر، پایان دهد و راه را برای فعالیت آگاهگرانه و هدفمند اعضا، حول مطالبات روز کارگران هموار کند. مهمترین ویژگی اساسنامه مصوب، اضافه کردن عبارت "کمک" به ایجاد تشکل های کارگری است. این واژه، رویکرد ساختن تشکل توسط خود کارگران را در کمیته هماهنگی مستحکم تر کرد و فعالین پیشرو کارگری را به کار جدی در این راستا فرا خواند. این دیدگاه نقطه مقابل جریاناتی است که می خواهند از بالای سر کارگران، تشکل خود ساخته درست کنند و سپس از آنان بخواهند که به عضویت این تشکل ها در بیایند.

بی تردید ایجاد تشکل های کارگری، تشکلی که بتواند بدون دخالت دولت و کارفرمایان تشکیل و نماینده واقعی آنها در کشاکش با سرمایه داران بر سر مطالباتشان باشد، نیاز مبرم و ضروری طبقه کارگر است. اما به دلایل متعدد، کارگران در ایران دارای شرایط کار و زیست متفاوتی هستند و در بخش های مختلف تولیدی، خدماتی، پروژه ای، فصلی، صنفی و... شاغل بوده و مشکلات و خواسته های متفاوتی دارند. بنابراین برای ساختن تشکل کارگری، نمی توان کلیشه برداری و نسخه پیچی کرد. این کارگران و فعالین پیشرو در محیط کار هستند که می توانند با توجه به وضعیت عینی خود، تشخیص بدهند که چه تشکلی و با چه ساز و کاری، باید ایجاد کنند.

مجمع عمومی کمیته هماهنگی بر متن این شرایط، توانست اساسنامه ای واقع بینانه، تدوین و به تصویب برساند. به این ترتیب مجمع به فضای پر تنش و جنجالی گذشته پایان داد و متعاقب آن فعالین این تشکل توانستند با آرامش و متانت بیشتری، کارهای روتین خود را ادامه دهند. دخالت فعال و دفاع از مطالبات و اعتراضات کارگری، راه اندازی سایت کمیته هماهنگی و تلاش برای پربار کردن آن و انتشار نشریه "جنبش کارگری" از نمودهای مثبت کارکرد این تشکل است. یکی از مهمترین کارهای این دوره انتشار کتاب با ارزش "یک قرن مبارزه طبقاتی در ایران" نوشته ی محمد حسین است که مطالعه آن برای هر کارگر آگاهی، ضروری است.

آنچه ذکر شد گویای این موضوع است که "اکثریت" کمیته هماهنگی قابلیت زیادی برای دفاع از مطالبات کارگران دارد. اما بنظر می رسد یک کار اساسی و دایمی این تشکل، تقویت گفتمان کارگری و جایگزینی آن با گفتمان روشنفکری است. گفتمان کارگری کدام است و گفتمان روشنفکری چیست؟ روشنفکر همه چیز را در قالب مفاهیم،

عبارات و واژه ها می‌بیند. انسان‌های پیرامونش تا زمانی مورد قبول و تایید او هستند که از چهارچوب افکار و ایده‌های او خارج نشوند. در صورت تخطی این آدمها از اصول مورد نظر او، آستین‌ها را بالا می‌زند و همه را به باد ناسزا می‌گیرد که چرا گوش شنوایی برای حرفهایش نیست. در آخر هم از دست مردمی که زبانش را نمی‌فهمند به یکی از این دو راه بی نتیجه می‌رسد: یا از اعتقاداتش دست می‌کشد و در گوشه‌ای نظاره‌گر می‌ماند و یا خودش را به آب و آتش می‌زند تا اثبات کند که او می‌تواند همه مردم را از مصیبت نجات دهد.

گفتمان کارگری اما، روزش را با دغدغه امرار معاش آغاز می‌کند. او بناچار باید برای بدست آوردن کار هم مبارزه کند، در غیر این صورت خود و خانواده‌اش تلف می‌شوند. اگر در این آشفته بازار بر سر کار برود، وارد یک کشمکش طبقاتی جدی تر شده است: قرارداد موقت، حقوق معوقه، دستمزد پایین، افتادن همکاری از ارتفاع، اعتصاب و اعتراض برای بهتر زیستن. کارگر، انسان‌های پیرامونش را با رنگ، نژاد، ملت، مذهب و افکار متفاوت شان تقسیم نمی‌کند. برای او آدمهای اطرافش، هم طبقه ای‌هایی هستند که دارای مصایب و درد های مشترک می‌باشند و آنها می‌توانند با همدردی و همدلی، برای رسیدن به خواسته هایشان تلاش کنند.

ضرورت داشتن دغدغه کارگری، می‌تواند یک محور مهم فعالیت "کمیته هماهنگی برای کمک به ایجاد تشکل‌های کارگری" باشد. این راهی است که می‌تواند گفتمان روشنفکری (که پیش از این، چندین ماه این تشکل را زمین گیر کرد) را تضعیف و موجب تقویت گفتمان کارگری و باعث سرپا ماندن آن شود.

وریا شریفی

اول مهر هشتاد و هفت

کمیته هماهنگی برای کمک به ایجاد تشکل های کارگری